

นวัตกรรม “โพลาร์ พารวย”

สาขา นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน

ประจำพุทธศักราช ๒๕๖๘

นายพงษ์เหมราช ทรงพุฒิ

อสม. ดีเด่นระดับเขต

จังหวัด นครสวรรค์

นวัตกรรม “โพลาร์ พาวเวอร์”

ชื่อเจ้าของผลงาน : นายพงษ์เพชรกรรณ พงษ์พิทักษ์

ประเภทนวัตกรรม : ☐ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)

☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)

☒ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

จังหวัด : นครสวรรค์

อสม. ดีเด่นระดับ ☒ เขต ☐ ภาค

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ปัจจุบันค่านิยมในการบริโภคอาหารทอดที่เพิ่มมากขึ้นจนผลิตภัณฑ์อาหารทอดต่างๆ กลายเป็นอาหารขายดีทั้งในระดับชุมชนจนถึงห้างสรรพสินค้า โดยมีการใช้น้ำมันทอดอาหารทั้งที่ทำจากสัตว์และพืช โดยเฉพาะน้ำมันพืชที่แต่ละปีในประเทศไทยบริโภคถึงปีละ 800,000 ตัน ซึ่งจากข้อเท็จจริงจะพบว่าผู้ประกอบการอาหารทอด จะใช้น้ำมันในการทอดซ้ำหลายครั้ง จนลักษณะทางกายภาพของน้ำมันหรือคุณลักษณะของอาหารเสียไป จึงเปลี่ยนน้ำมันใหม่หรือเติมน้ำมันใหม่ผสมลงไปทอดอาหารซ้ำๆต่อไป การเสื่อมสภาพของน้ำมันจากการทอด เกิดสารประกอบที่เป็นอันตรายต่อร่างกายคือ “สารโพลาร์” ที่เป็นสาเหตุของโรคความดันโลหิตสูงโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ และโรคมะเร็ง ซึ่งในน้ำมันสำหรับทอดอาหาร กำหนดให้มีปริมาณสารโพลาร์ไม่เกินร้อยละ 25

จากการทำงานในพื้นที่ของ อสม. พงษ์เพชรกรรณ พงษ์พิทักษ์ ในการสำรวจร้านค้าชุมชน ตลาดสด และตลาดนัดในพื้นที่ ปี 2567 พบปัญหาเรื่องน้ำมันทอดเกิดการเสื่อมสภาพ พบสารโพลาร์ค่าเกิน 25% จากการสุ่มตรวจ 23 ตัวอย่าง พบ 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.39 จากการสอบถามเกิดจากความเสียดาย จะทิ้งก็กลัวสิ้นเปลืองน้ำมันที่ใช้ปรุงอาหารและประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ดังนั้นจึงได้นำปัญหาดังกล่าวมาหารือกับทีม อสม.นักวิจัย และทีมผู้นำชุมชน เพราะถ้าประชาชนบริโภค

อาหารจากการปรุงโดยใช้น้ำมันทอดซ้ำหลายรอบ อาจจะทำให้เกิดอันตรายและโรคต่าง ๆ ตามมาอีก ทั้งยังเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อสม.พงษ์เหมราช ทรงพุฒิ และ อสม.นันทวิทย์ จึงได้มีการจัดทำโครงการ “สารโพลาร์ ไม่นำพาโรค” แก่ประชาชนในเขตรับผิดชอบของสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านหนองเบน

จากการดำเนินกิจกรรมโครงการ “สารโพลาร์ ไม่นำพาโรค” ในพื้นที่หมู่ที่ 11 ตำบลหนองกระโดน พบว่าจากกิจกรรมสำรวจหาค่าสารโพลาร์ในน้ำมันทอดซ้ำในครัวเรือนของประชาชนนั้น ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญเรื่องของการใช้น้ำมันทอดซ้ำ และนำน้ำมันเก่ามาขายมากขึ้น อีกทั้งยังให้ความสนใจเรื่องการดูแลสุขภาพและการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพเพิ่มขึ้นด้วย

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้นนี้จึงเกิดแรงบันดาลใจที่ต้องการให้ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ หมู่ที่ 11 ตำบลหนองกระโดน อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ดำเนินกิจกรรมประจำวันในการปรุงอาหารให้ถูกสุขอนามัยปลอดภัยจากสารปนเปื้อนที่จะก่อให้เกิดโรคร้ายกับร่างกายนั้น ทาง อสม. พงษ์เหมราช ทรงพุฒิ จึงเกิดแรงบันดาลใจคิดนวัตกรรมนี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการดูแลสุขภาพและการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ
2. เพื่อให้ประชาชนมีรายได้จากการนำน้ำมันทอดซ้ำมาขาย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. รถรับซื้อน้ำมันทอดซ้ำ ให้บริการในวันที่ 15 ของทุกเดือน โดยจะออกให้บริการตั้งแต่เวลา 07.00 - 17.00 น. ในพื้นที่หมู่ 11 ตำบลหนองกระโดน อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์

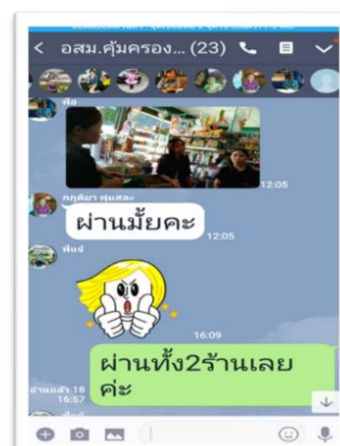
2. มารับซื้อเปิดเสียงประชาสัมพันธ์พร้อมกับให้ความรู้เรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ และอันตรายที่เกิดจากสารปนเปื้อน

3. เก็บน้ำมันทอดซ้ำ และผลิตภัณฑ์สุขภาพจากชุมชน นำมาส่งตรวจในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ฯ บ้านหนองเบน พร้อมทั้งสอนการใช้เว็บไซต์ “กรมวิทย์ with you” เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ

4. แจ้งผลการตรวจและแนะนำให้ความรู้ผ่านทางกลุ่มไลน์หมู่บ้าน แจ้งเตือนในกลุ่มไลน์ อสม.นักวิทย์

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประชาชนในชุมชนตระหนักเรื่องสุขภาพ และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ
2. ประชาชนในพื้นที่ของหมู่บ้านใกล้เคียง ให้ความสนใจและนำน้ำมันทอดซ้ำมาขาย โดยใช้บริการจากรถรับซื้อ

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ความเข้มแข็งและความสามัคคีของ อสม.นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ของ สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ฯ บ้านหนองเบน
2. ความร่วมมือของคนในชุมชน และภาคีเครือข่ายต่างๆ เช่น อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน
3. การทำงานแบบมีระบบและจุดมุ่งหมาย

โอกาสในการพัฒนา

มีแผนขยายเครือข่ายต่อไปในตำบลหนองกระโดนทุกหมู่บ้าน

ภาคผนวก

สรุปผลจากการจัดทำโครงการ “สารโพลาร์ ไม่นำพาโรค”

ตารางการสุ่มตรวจหาสารโพลาร์ในครัวเรือน

เดือน	ครัวเรือนที่ตรวจ	พบสารโพลาร์	ร้อยละ
มกราคม 2566	15	5	33.3
มีนาคม 2566	15	2	13.3
พฤษภาคม 2566	15	1	6.7
กรกฎาคม 2566	15	2	13.3
กันยายน 2566	15	0	0
พฤศจิกายน 2566	15	1	6.7
มกราคม 2567	15	0	0
มีนาคม 2567	15	0	0
พฤษภาคม 2567	15	0	0
กรกฎาคม 2567	15	0	0

มีการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในการขายน้ำมันทอดซ้ำเฉลี่ยเดือนละ 30 บาท/ครอบครัว

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

